

Marselisborg Birketing i-6. 1708-1713. Fol. 233 b til 245 a. Erhvervsarkivet.

Sign. Peder Sørensen forpagter paa Marselisborg paa hans høye exell. Güldencrones for valter ofr Marselisborg Sign. Albret Christensen Aallum hans veigne frem komb, og til kiende gaf at dend ulykkelige vandheld var skeed og drab beganget paa en hans høye exell: bunde og tiener af Wiibye ved nafn Jens Jørgensen: Som nestafvigte 6 januarē imellem Aarhus og Wiibye paa vejen død er befunden, og som drabsmanden skal efter settes og efter louen efter maals mend nu forfølger eller i-fald om det af dennem efter lades, da af hosbonden paa huis grund, drabet skeed er, saa stoed nu her for retten bemelte afdøde Jens Jørgensens hustrue Maren Mouridsdatter som rette efter maals mænd og sig erklerede at det ike vahr hendes efne eller villie sagen at udføre, men ydmÿgeste begierte at for valteren paa sit høye herskabs vegne sig dend ville antage og efter louen udføre, da efter som louen pag: 122: 6 act: befaller at naar drab skeed er og der tuilles om mand draberer, da skal sande mend der efter paa første ting efter gierningen skeed er op opkrefuens, til huilken ende bemeldte Peder Sørensen, her af retten begert af hannem atter lou faste dannemend med her udi birket maatte op krefues og udnefnes til sande mænd som maatte anbefales med ald flid at efter søye og lede banne manden, og hannem deris for retten endelig her for efter louen at for klare, og som vidner udi sagen saa vit til opliusning kand hafvis blifr ind stefnet her til retten til i dag 8te dage at for høres, saa ville og retten til holde sande mendene at de paa dend tid er undverende for at fornefne, om de af samme vidner nogen op liusning kand hafue, og om mueligt er deris tag og forretning at af hiemble og bekræfte, huer efter af retten blef op krefuet efterskrefne sande mend naufnlig Anders Sørensen i Liisberig, Peder Tomsen i Spøring, Peder Rasmussen i Tilst, Mikel Jensen i True, Jens Pedersen Loft i Ingetzlef, Anders Rasmussen ibm. Eskel Jensen og Hans Simonsen af Wiibye, som her med anbefaller at de strax efter denne op krefuelser forkÿndelse under deris faldsmaal efter louen, strax og alvorligen er kÿndier dennem om huem for: Jens Jørgensens banne mand hafr verit, og her for retten i dag 8te dage møder, for at anføre huis vider udi sagen ført vorder, og saa deris for retning efter louen om muligt er til dend tid at indguifue og endelig bekræfte.

236 b.

Paa deres høye exell. høye baarne hr. general admiral, leutenant hans forvalter sign: Albrit Aalums veigne kom for retten sign: Peder Sørensen forpagter paa Marselisborg og fremstilled 2de kalds-mend naufnlig Rasmus Rasmussen og Niels Sørensen begge boende i Wiibye som vandt og kund gior dte, at de i dag 8te dage, hid til tinget til i dag, hafde i rette stefnet, Mikel Clausen cÿrescer eller dragon under Fursman med en skriftlig stefning her af retten udsted de dato: 13 janv. sidste afvigte, imod siuns og vidne førelse angaaende it drab, som imellem den 5te og 6te januari skal vere for øfuet paa een af hans høye exell: bunde og tienner af Wiibye ved nafn Jens Jørgensen. I lige maade hafde og hidstefnet Peder Simmensens af Wiibye med flere siun og vidnes biurde udi sagen efter stefnings vidner indhold og formelding, som for retten blef lest og paaskrefuen, huor efter bemeldte kaldz mend aflagde deres eed med opragte fingre efter louen, saa sandt hielp dem Gud og hans hellige ord, huilken stefning her efter skal vorde indført, Sig: Anders Jørgensen Bror procurator af Aarhus fuldmegtig for bemel: Mikel Clausen cÿrescer hans veigne frem kom her for retten og svarede, at om end skjøndt Mikel Clausen ike frÿgter sig for sagen, eller vidnesbiurdz førelse, saa alligevel ville formeene, stefne maallet ike saa loulig at vere gifuen som ske burde, I henseende, Mikel Clausen er stefnet her til denne ret, under et fremmet birk med otte dagis kald og varsel, som er stridende imod louen, men burde haft fiorten dages varsel ifølge louen, og ville beroe hos dommeren for ....? om hand tør understaa sig at til stede nogen vidnes biurdz førelse imod Mikel Clausen førend loulig kald og varsell skeer. Peder Sørensen der paa replicerede at dommeren skal af sagen erfahre at den sig her till retten har begifuet, efter som drabet i birket Esbegaard og derefter louen bør forfølges, og for: Mikel Clausen vahr arest under gifuen, i birket og der ike fandtes paa

Marselisborg dend lejlighed at hand der kunde vere udi sikkerlig forvaring, blef hand af detz aarsag under vagt af hans høi exell: bønder udi hans høi exell: gaard i Aarhus, alt saa formeener hand efter louen at der ike ud erfendis mer end 8te dagis varsel udi slig en sag, som vahr og for tiden for hannem self at vinde, og der for for modet kald og varsel at verre louglig og vidnerne at stedis til for hør, Anders Bror her til kortelig svarede, at om end skiønt dis vere at drabet skal vere skeed paa Marselisborg mark saa kand det ike forbiude Mikel Clausen eller nogen, at imod tage vidnes biurd eller nogen sigtelse, uden 14ten dages kald og vardsells givelse: ifølge af louen, heldst fordi hand har verit aresterit udi Aarhus og der er stefnet med otte dages kald og varsell hid til tinget, og i det øfrige refererit sig til sit forige Peder Sørensen end nu som till forn refererit sig til sit forige og formodet dommeren observerit side louens pag: 20: 24 act: som udtrøkeligen forbinder Mikel Clausen til i denne sag, at dette er hans værne ting og som det da af louen eragtes at vere hans værning, saa udfordris ei vider dertil end 8te dages varsell, huilket hand stillede til dommerens for suarlig kendelse Anders Bror hertil kortelig svarede, at der som Mikel Clausen skulle verre mand draber, som ike vil for modes, saa burde hand at hafve verit aresterit i birket og ike uden bereignet, saa frembt otte dagis kald og varsel skulle gielde imod Mikel Clausen vider agtede hand uformøden at suare. Dommeren resolverede at i anledning af louen pag: act 24 eragtes for louligt, at vidneren? stedis til for, heldst som det er en drabs sag og Mikel Clausen der for sigtes og udi arrest af hans høi exll: bønder og i hans gaard har veret i for vaaring, huor for sagen efter dette gifne stefnmaal bør at hafve fremgang, i huor nest ben: fuldmægtig Peder Sørensen af retten begieret at den befaling til otte sande mend i dag 8te dage her af retten blef udsted maatte vorde lest og sande mendene frem kaldet de for hafuende vidner at anføre om de der af nogen opsiuning til deres for retning fuld byrdelse kand hafve huilken befaling her for retten blef lest og paa skrefuen, og udi huis passerer skal vorde ind ført saa vahr nu møtte her for retten de udnefnt 8te sandemend nemblig Anders Sørensen, Lisberri, Peder Thomesen i Spøring, Peder Rasmussen i Tilst, Mikel Jensen i True, Jens Pedersen Loft og Anders Rasmussen i Ingetzlef, Eskel Jensen og Hans Simmensen i Wiibye alt ifølge af befallingens til hold, som der til stoed her for retten dennem louglig vere forkyndt, dernest producered bemeldte fuldmægtig Peder Sørensen en suins atest og vider under hr. regiment feld skierer Anton Georg Hasdings haand daterit Aarhus 6 jan: 1711: Som for klarer huorledis dend afdøde Jens Jørgensens saar maal er befunden, huilken atest for retten blef lest paa skrefuen og udi tings vinde skal vorde ind ført der nest frem stoed naufnlig Peder Simonsen: Jens Rasmussen Ambdi, Niels Mortensen og Gammel Søren Mikelsen alle boende i Wiibye som vant ved eed med opragte fingre efter louen, at de nest afvigte 6te januari tillige med for: hr. regiment feldskriver siunet og bepligtiget for: afdøde Jens Jørgensen som befandtis saaledis /: at hand hafde it hug i hans pande, som en half finger lang, hiulpet gik et half straa bred ind i bennet 2de hafde hand it flad hug ofuen paa hofvedet saa mand kunde see det bare been, som en daller stor og lidet fra det samme saar, hengte det af hugen kiød med it stk. bien ved, 3de befantis tou hug som vahr gangen fra det høyre øre og lige ned i naken som vahr efter figur lige som da det enne hug gik lige med halsen saa at det vahr gandske skildt fra beenet, men det andet hug gik ret ind i hofuedet gandske igeinnem beenet, og hafde regimentz feld skrifver jernet derinde, som hand udi sit viden vider har forklart og siuntes de det kunde vere gjort enten med en sabel eller pallas, 5te forklarede vidnet at hand udi dend høyre arm vahr hugen saa dybt ind at dend øfuerste deel vahr gandske der fra hugen, saa der vahr indtet som der ved kunde holde inden lidet siener og kiød, end ydermeere for klaret vidnet at for: Jens Sørensen: hafde et lang hug paa hans høyre skulder blad, som vahr gaaed igiennem alle klederne, dog ingen skade gjort paa kroppen, hafde og der foruden paa kiolen nogle smaa huller tou eller trei steder, endnu vant og kund gior-e vidnerne at de visitered hans kiol tasker og lommer og fandt ikun aleeneste paa hannem, en skilling i en pung og fandtis vognen hos hannem staaende paa Adel vejen i mellem Aarhus og Wiibye imellem Marselisborg mark paa it sted kaldis Smede Sie? og vahr hestene da borte fra vog-nen og laa dend døde Jens Jørgensen ved den øster side af vognen, endnu

blef afbemeldte fuld meg-tig Peder Sørensen producenten atest under for: hr. regiment feld skerer og mester Samuel Baufrin cirug deris haand daterit Aarhus d. 7 januari sidst afvigte, af indhold huorledis dend anholdende for: Mikel Clausens kaarde eller pallas ved efter siun er befunden, huilken attest for retten blev lest og paa skrefuen og her efter udi tings vidnet skal vorde ind ført og nu fremstoed her for retten efter skrefne vidnes persohner for huem enden af lou bogen blev oplest med for maaning till en huer deres sand hed at vinde, alt huad de kand hafue hørt og seet denne sag an rørende og der paa først vant Mikel Nielsen borger af Aarhus, at nest afvigte 7de januari vahr hand udi birkefogdens huus i bemeldte Aarhus tillige med flere, huor og vahr Mikel Clausen curasserer som blev befallet at udtreke sin kaarde eller pallas som og skeede huilken kaarde eller pallas paa begge sider fandtes be-smittelse paa af blod, og saae hand at feldt skierens blodt fra sin finger og strøg paa haanden huor blodet vahr, kunde dend der afgjøre gandske reen, mens huor rostet fandtes ville det ike saaledes lade sig gjøre, og blev balgen af kaarden op skaaren om der var nogen besmittels af blod kunde hand ei anderledis om vinde end som af regiments feld skierens beretning, som forklarede at der be-fandtes inden paa tuende smaa pletter, som siuntes imod rost at vere blod end ydermeere vandt vidnet at bye fogden sagde til for: Mikel Clausen huor er ded blod komen paa eders kaarde eller pal-las huor til Mikel Clausen svarede at det vahr ike blod, det vahr rost, saa sagde bye fogden huad vil I sige her staar mend som kand klarlig see det er blod, Anders Bror til spurte vidnet om hand kunde kiende det vahr blod eller rost som sad paa korde skeden, og om hand forstod sig der paa, vidned svarede at hand self kiendelig saae tuende smaa pletter inden i balgen da dend vahr opskaaren, som nok siuntes at kunde vere blod, og hørte vidnet at regiment feld skierer Harding og mester Samuel Baufrin sagde det vahr blod, men om det vahr blod eller ei som fandtes i balgen viste hand ike udi efter feltdkierens beretning, huor paa af lagde sin eed saa sandt hielp ham Gud og hans hellige ord, endnu fremstoed Herman Christensen skræder af Aarhus som vandt at nest afvigte 7de januari vahr hand udi bye fogdens huus i Aarhus, huor og inde var for: Mikel Clausen og en deel folk af byen, og da hand vahr ind kommeh i stuen sagde bye fogden til bemeldte Mikel Clausen lad mig se paa eders kaarde huor til Mikel Clausen svarede joe og bad bye fogden hannem saa udtreke sin kaarde huor paa hand det og strax gjorde, og tog saa bye fogden kaarden i sin haand, og sagde saa til vidnet og nogle andre hos verende at vi skulle siune paa denne kaarde om de kunde siunes det vahr blod der vahr paa dend, huor til at vidned svarede og sagde ja, saa som det vahr kiendelig nok paa bemeldte kaarde efter som der fandtes tou eller trei steder paa kaarden besmittelser, ungefehr tou eller trei fingers bred lang fure sted, paa begge sider og maatte lige med huer andre, og detz for uden fandtes en da udi dend flade ryg paa kaarden en blank srib, ungefehr saa lang som lede modet af en finger, og sad en blod stent saa stoer som en knappenaals hofved op imod fæstet paa den dend, end yder meere vandt vidnet at hand saae regiment feldt skierens bløte paa sin finger og strøg paa kaarden huor bladit vahr, og da loed det sig af viske, men huor rostet vahr ville det ike lade sig gjøre, og vahr det kiendelig nok at det vahr frisk blod, og blev balgen opskaaren, huor udi fandtes tuende pletter som nok siuntes kunde vere blod, mens dog ike kunde gjøre nogen fuld forklaring der for, og da kaarden saaledis vahr befunden til spurte bye fogden Mikel Clausen huor er det blod kommen paa eders kaarde, der til hand svarede det vahr ike blod men rost, saa sagde bye fogden huad vill I sige, staar her saa mange og siger det er blod, da svarede Mikel Clausen efter at bye fogden hafde formaanet hannem at sige sandhed er det blod saa lad det være blod, Anders Bror til spurte vidnet, om kaarden i eggen paa siderne som pletterne var, ike vahr blod og ei blodig, huor til vidnet svarede, at kaarden var blodig som meldt er, huor paa vidnet aflagde eed saa sandt hielp ham Gud og hans hellige ord forne Peder Calmer af Aarhus fremstoed og vandt at nest afvigte 7de januari vahr hand udi bye fogdend huus i Aarhus, huor og for: Mikel Clausen med flere vahr og da saa hand at bemeldte Mikel Clausens kaarde var udtreket af balgen, som hand saae at regiment felt skierer Anthon Harding og mester Samuel Baufrin siuned og besigtiged huilket vidnet og efter saae, som hand ei retter kunde see, end der joe vahr besmited

paa begge sider af kaarden med blod, for bemeldte regimentz feld skierer og Samuel Baufrin fuldt og fast til stoed at vere bloed, huor da bye fogden til spurte for: Mikel Clausen huor det blod vahr kommen paa hans kaarde, huor til hand svarede det var ike blod, da sagde bye fogden til Mikel Clausen huad vil I sige staar her saa mange og siger det er blod, saa svarede Mikel Clausen er det blod, saa lad det være blod, huor paa vidnet aflagde sin eed, saa sandt hielpe ham Gud og hans hellige ord huor paa Peder Sørensen fremviste dend om vonden kaarde som Mikel Clausen ved kiendte sig her for retten, som vahr dend self samme som blev siuned i bye fogdens huus, bemeldte 7de januari og var Mikel Clausen endnu ved ded samme mun fuld at det vahr rost som vahr paa kaarden og ike blod det han vahr videndes, skulle der vere noget blod komen til dend vahr det ham ubevist, der efter begierte Peder Sørensen at de andre øfrige vidner maatte komme til forhør saa frem stoed Søren Christensen Ladefoged i Aarhus som vandt og kund gjorde at nest leden 5 januari ind kom for: Mikel Clausen udi vidnetz huus om for middagen, som begierte hand maatte sette sin hest i gaarden, mens hand for ret sit erinde i byen huilket og blef ham tilladt, gik saa ud i byen og ind kom igien imod aften, noget til forn vahr dend afdøde Jens Jørgensen ind kommen i vidnetz huus, huor de begge sad og drak en pot øll eller tou, dog huer for sig, noget hen paa aftenen kloken ungefær: 6 da consumtions betienten kom op og hafde aflagt sit reignskab, og hielp betienten dend afdøde Jens Jørgensen paa sin vogn og ud af porten og Mikel Clausen blef sidende saa lenge efter mens han druk øll for en skilling som kunde vere it half quarter imellem Jens Jørgensen bort kiørte og til Mikel Clausen reyste ud af porten efter, Peder Sørensen til spurte vidnet om hand ike hørte at imellem dend af døde Jens Jørgensen og Mikel Clausen: at der faldt nogle ord imellem dennem imidlertid de var i hans huus, nemblig at Mikel Clausen sagde til Jens Jørgensen: at endeel af de Wiibye mend vahr nogen nøller og hofuet burde vere huggen af dem, huor til vidnet svarede nei, end nu til spurt om ike consumtions betienten Jacob Jensen sagde til dend afdøde Jens Jørgensen: at det var hannem ike tjenlig at have nogen handel med en curasserer eller dragon ti hand vell viste at slagterens dreng kunde slaa ham, huor till vidnet svarede nei, hand ike hørte det, end nu till spurt vidnet om hand ike hørte at Mikel Clausen sagde da hand red bort, at nu ville hand ride saa hand kunde følges med bunden hiem, huertil hand svarede nei, og ofr alt blef hand till spurt om hand ike hørte nogle ord falde imellem bemeldte den af døde Jens Jørgensen og Mikel Clausen: medens de samme tid vahhr udi hans huus, og huad de ord kunde hafue verit, huor til vidnet svarede hand viste ei vider end som hand om vonden hafr, fuld megtigen til spurte vidnet, huem der vahr i hans huus andre fremmede i ald dend tid for: Jens Jørgensen vahr der begierede at hand ville nafn gifue hannem, der er ofr enten inden eller uden byes, der til vidnet svarede hand viste ingen at nafn gifue ike heller vahr enten hustru eller pigger ind imidlertid uden en liden som tappet øll, Anders Bror til spurte vidnet om Mikel Clausen imidlertid hand vahr udi hans huus, skiket sig ike høflig og vel imod den der vahr der inde, og hafde ingen uenighed enten i ord eller gierninger med nogen, huor til vidned svarede, nei hand viste ei vider end hand hafte vonden, huor paa hand af lagde hans eed efter louen. Saa sandt hielpe ham Gud og hans helleige ord, endnu frem stoed at vinde consumtions betienten ved Brobjergs port i Aarhus Jacob Jensen som vandt og kundgiorde at nest leden 5te januarÿ vahr hand inde udi erm: Søren Christensen ladefogeds huus i Aarhus ungefehr kloken 5 slet om aftenen huor da inde vahr for: afdøde Jens Jørgensen og Mikel Clausen som sad og druk huer for sig ved bordit it krus øll og som hand var ind kommen forblef de hos huer andre en half timmes tid imidlertid betalte Jens Jørgensen vidnet 4re sk. hand var hannem skÿldig, og ville end da Jens Jørgensen hafue haft øll for en skilling mer, men vidnet sagde nei hand skulle indted hafuue meer dend gang at drike hand skulle reÿse hiem, for Mikel Clausen sagde og til hannem nembl: Jens Jørgensen hand skulle reise hjem hand skulle ike sette hans gisning efter rÿtter eller soldater, hand skulle kiøre hiem till hans koen og børn, denne gode aften, saa ville hand hiøre om hand var bunde og ike side og nølle i kiøbstaden saa lenge, saa slog for: Jens Jørgensen i bordet og blef vred og sagde nei er ingen nøller i Wiibye vi er rafineret mend, saa sagde vidnet til Jens

Jørgensen I skulle indted slaa i bordet for nogen for Rasmus Slagters dreng kand slaa eder, da kloken vahr ungefehr: 6 fuldt vidnet Jens Jørgensen ud til sin vogn som stoed uden for porten saa hand kom til at kiøre, gik saa ind i stuen igien til for: Søren Christensen huor hand og for: Mikel Clausen sad og druk it krus øll, og it half quater der efter red bem: Mikel Clausen ud af porten efter Jens Jørgensen huor paa vidnet af lagde hans eed med op ragte fingre efter louen saa sandt hielpe ham Gud og hans hellige ord, Peder Sørensen til spurt Mikel Clausen som stod ledig og løs her for retten om hand kand er.....? sig at de ord som consumptions betienten har om vonden og saaledis som hand har for clared at vere til goed, at det saaledis imellem Jens Jørgensen og Mikel Clausen til gaaed og pas-serit, huor til Mikel Clausen svarede at hand til stoed for: Jacob Jensens vidner at vere sand ferdig lige som hand det vordet og aflagt hafr Peder Sørensen endnu ydermer til spurte Mikel Clausen om hand af for: Jens Jørgensen hafde gaaed i forløf ved Harlef Mølle da han tiente der for en skier knif og om han viste den vahr betalt af Jens Jørgensen eller hand hafde betalt dend, og om hand ike vahr udi sl: Jens Jørgensens gaard ved juule tid sidst og fordred betalling for samme skier knif huor paa hand ville udsige sin bare sandhd, vider vitløftighed der om at for komme, der paa hand sig er-klerede at hand huerken hafde gaaed i nogen forløfte for hannem, mindre nogen skier knif for han-nem betalt, ei heller krefuet derfor nogen betalling for det andet til spurtes Mikel Clausen om hand toeg dend vei da hand vahr i self skab med Jens Jørgensen: lige fra Aarhus ad Adel veien til Wiiby, huor till hand svarede, hand fuldte Adel veien lige fra Aarhus og till Stilling dambro, som er skiellet imellem Wiiby mark og Marselisborg mark: Endnu blef hand til spurt om hand da fornam nogen folk paa vejen samme tid imellem bemeldte Aarhus og for: broe og i særdelighed om hand indted fornam til den af døde Jens Jørgensen: som hand kort til forn vahr udi selskab med, og skulle reyse dend samme vei, eller i ringeste til fæste og vogn, huor til Mikel Clausen svarede ney at hand huerken saae eller fornam Jens Jørgensen: eller hands heste og vogn Peder Sørensen til spurte Mikel Clausen om hand ike om anden dagen ved middags tide kom ud til Aarhus, og ville hafue veret ofr til Calum borg med en Samsøe boed, som hand og kom ud med noget paa hauget, huor til han svarede ja, men siden blef hand eftersat og indhendt af fra anden boed, hen under skouen paa Marselisborg forstrand, endnu blef hand til spurt om hand, da hand gik fra landet med om meldte boed, for viste nogen sin pas, og om hand ike vahr fuld vitterlig at der om aftenen til forn vahr givet forbud, at ingen maatte seigle ud forud de hafde fore vist bye fogden deres pas, særdelis denne Mikel Clausen som dette drab vahr mistenkt, af aarsag hand vahr dend sidste som vahr i sel-skab ned dend af døde Jens Jørgensen og sidst kom ud af porten efter hannem, Mikel Clausen sva-rede hand vidste ingen sin pas for der begierede ingen at se dend, og ike heller viste af der var gaaet forbud forind hand kom til boeden, Peder Sørensen til spurt Mikel Clausen om hand uden stefne maal vil møde her for retten i dag 8te dage og 14 dage til huad tid sande manden kund gjøre deres toeg og anden opliusing aleene for tiden at vinde og bekostning at svare saa vel til hands egen som sag søgerens fordel, huor til hand svarede ja, hand ville møde uden vider stefne maal, derfor om for: sandemend frem stoed og til kiende gaf, at de ike i dag kunde gjøre deres toeg og for retning, men anlofuede at de til i dag 14ten dage her i retten skulle indgifue deres for retning huor efter fuld megtigen vahr tings vinde begierende som og blef ud sted, og Anders Bror paa for: Mikel Clausens vegne begierede gienpart. Peder Jensen Bund forordnede dette dommes gjør vitterlig at for mig hafuer berettet sn. Albert Christensen Aalun, for valter ofr Marselisborg huorledis hand skal vere foraarsaget at efter søge vidner og bevislighed om et drab som nest leden 5 janvary om natten paa en sit høy og naadige herskabs bonde ved nafn Jens Jørgensen af Wiiby skal vere begaaed og paa veien imellem bemeldte Wiiby og Aarhus anden dags morgen er befunden, huor efter hand skal hafue ladet siune og besigtige hans tilstand og dødelige saarmaal som kiendelig skal vere gjort enten med en pallas eller sabel, der efter bemelte for valter sig om banne mand har erkøndiget, og saa vit udspurt at en dragon af nafn Mikel Clausen med dend afdøde samme dags aften i Aarhus skulle hafue verit ud i selskab, og nogle ubequems ord sammen hat der paa bonden

med sin vogn skal ver bort kiørt og dragonen strax efter redet, huilket har gifuet forvalteren andledning at rette sette og anholde bemeldte dragon, end ydermeere til sagens opliusing og rettens bestyrkelse skal dragonens pallas ved efter siun ver befunden med frisk blod besmitted, imod huilke beviiser og ald anden op liusing sagen betreffende, her med stefnes og varsle gifues eder for: Mikel Clausen at møde i rette paa Marselisborg Birketing tirsdag d. 20 januarÿ først kommende, sin og andre vidner at anhøre sampt spørsmaal at til svar, saa vit sagen ud krefuer oplouligt kand eragtes, her om at vidne stef nis til samme tid og sted, efter skrefne siuns mend, naufnlig, Peder Simensen i Wiiby, Jens Rasmussen Ambdi, Niels Mortensen og gl. Søren Mikelsen alle ibm: Slige ...? persohner under louens faldz maall at møde, foruden de /: som for bekostning at spare:/ goed villige i ret vil camparere Søren Christensen ladefoged i Aarhus, Jacob Jensen consumptions betient, Povel Peder Calmer, Mikel Nielsen og Herman Skræder samme stedz og flere huor af nogen opliusing om sagen kand hafue, og endelig sande mendz forklaring, alle deris sandhedz vidne her om frem bære, huor efter tings vidner agtes at forhuerfue og optage beskrefuen, til vitterlighed under min for-seigling datum Liisberg d. 13 januarÿ 1711.

Saa som i dag d. 6 januarÿ af hr. forvalter Aallum blef begerit at reist med hannem uden for byen for at bese it dødt menneske, som vahr een af hans høy exell: Gyldenlews bønder ved nafn Jens Jørgensen af Wiiby, saa hafr ved det døde legeme befunden 1. It hug i hans pande som en half finger lang, huilket gik it half straa bred ind i beenet som kaldis of frontis. 2. Nok it flad hug ofuen paa hofuedet, saa at mand kunde see det bar hofuet som en daller stoer, og lidet fra det been som kaldis og bruh matis vahr den ved hug med? been endnu at see ved kiødet, 3. Har ieg befunden 2 hug som vahr gangen fra det høyre øre og lige ned i nakken som vahr efter figurer lige som et ( Her er et stort kryds tegnet i bogen ) dannet een hug gik lige ned under halsen, saa at muscælen gandske var skioldt fra bienet men det andet hug gik ret ind i hofvedet gandske igiennem beenit som kaldes og occipitis, saa at jeg med santice jernet gandske kunde stike der ind, og det underste been med santice jernet i de fiire sÿnsmendz paa siun og ofr verelse, gandske kunde med tryke, saa det siuntes som det kunde hafve verit gjort med en pallask eller sabel, 5te. Hafr jeg befunden it saar i alle buen, saa at det been som kaldis ulna fra huilket det øfuerste deel som kaldis aleeranium gandske der vahr huget, saa der vahr intet der ved som det kunde holde, dette saaledis som forskrefuuit staar i sandhed her med attereres saa sandt hielpe mig Gud og hans hellige ord, Aarhus d. 6 januarÿ Ao: 1711 Anthon Georg Harding regiment feldskeer.

Ao 1711 den 7 januarÿ vahr vi underskrefne efter for valteren Albrit Aalum, offr. herskabet Marselisborg hans høy exell: Gyldenlewe til hørende hans begiering ind kaldet til byefogdens her i byen, for at siune og besigtige en curasserer ved nafn Mikel Clausen, hans kaarde eller pallas, som vi befandt, at der paa begge sider af dend vahr besmittelse af frisk blod ofr blefuen da den /: som sees:/ Er blefuen af visket og vahr det saa kiendeligt at naar mand bløtte, fingeren og strøg paa kaarden huor blodet vahr kunde kaarden giøres gandske reen, men det ei saaledis ville lade sig giøre huor rostet fandtes. Dernest blef kaarde balgen opskaaren og efterseet, som befandtis inden paa tuende smaa pletter, som siuntes mod rost at vere blod, dette er saaledis befunden, saa sandt hielp os Gud og hans hellige ord. Datum Aarhus ut Supra.

Anthon Georg Harding feld skier. Van des hr. Bregardier Møstrups regiment  
Samuel Baufer Cirug.

244 b til 245 a.

Paa deres høy exell: høybaarne hr. general admiral leutenant Gyldenlews forvalter Sign: Albrit Aalum hans vegne er mødt sign: Peder Sørensen: forpagter paa Marselisborg og efter dend afskeed

som skeed i dag 14ten dage i dend sag imellem hannem paa høy bemeldte hans høy exll: bunde Jens Jørgensen som døde er befunden og dragon Mikel Clausen som efter siun og vidner for Jens Jørgensens banne mand er beskylt, for at fornefnte om sandemendene efter anlofning til i dag kand gjøre deris toeg og for retning, doeg begierte hand først at vederparten fuld megtig sign. Anders Bror procurator i Aarhus maatte paa raabes om hand noget der til agter at svare. Anders Bror blef af retten paa raabt, eller andre om nogen vahr paa hans veigne som hafde nogen der til at svare mens ingen møtte, saa frem stoed nu efter skrefne sand mend naunlig Anders Sørensen af Liisberg, Peder Thomsen af Spørring, Peder Rasmussen af Tilst, Mikel Jensen i True, Jens Pedersen Loft, Anders Rasmussen af Ingerslef, Eskel Jensen og Hans Simensen af Wiibye, som for gaf af om end skiøndt de hid til hafde gjort deris ydeste flid, at opsøgge bannemanden saa har de ike endnu fundet opliusning som de vel behøfuede og som lougen bevilger dennem sex ugger til bemeldte deres forretning saa ville de endnu af retten begier opsettelse i 14ten dage, om nogen nærmer opliusning kunde findes og efter at dette vahr ind ført. Saa møtte bemt: Anders Jørgensen paa Mikel Clausens vegne og for gaf at Mikel Clausen fra Aarhus vahr af hendt af militærisihe? til regimentet i Sielland, huor domb efter det for huerfuende tings vinde af kongl. retten nok som vorder afsagt, huor for hand vill for mode og af retten vinder bifald ei nogen vider lougmaal imod Mikel Clausen denne sag angaaende bør foris som alt indstefnes til dommerens egen skiøn som hed og kiendelse Peder Sørensen svarede, at som stefne maal er gaaed her til for Mikel Clausen huor efter de forehaufende bevisligheder skulle foris saa vel i dag som for gaaende tingdag og hand self persohnligen der om har taget ved gien mæll, saa om end skiøndt hand siden er ført til regimentet kand derfor ike fra faldis huis opliusning vider udi sagen kunde foris, som krigs retten kunde forlange huor hand til dombs skulle tagis under forfølgning, huor for sandemendene forlangis om de det i dag kand gjøre eller till huilken tid retten gifuer deres begiering bifald, Anders Bror paa Mikel Clausens veigne reserverit sig til forige med forvering ei noget imod hannem ved denne ret vorder ført, mens alleene bør ske for kongs retten huor hans rette forum er og skille dommeren imod for haabning ville tage eller ansee noget document af huad nafn det nefnes kand her i retten imod bem: Mikel Clausen ville Anders Bror dommerens resolution er vante skulle hand da nærmer vide sig at erklere, og begierte samme opsatt i 14ten dage saa baade efter Anders Bror og sandemendens begiering blef sagen opsadt til i dag 14 dage og der gjør ders toeg efter dens til bud og an lofning. Paa hans høy exll. Guldenlews forvalter mons. Aalbricht Christensen Aalum hans vegne frem kom for retten sign. Peder Sørensen forpagter paa Marselisborg og efter dend afsked som skeede her for retten i dag 14ten dage i dend sag imellem hannem paa dend afdøde Jens Jørgensen af Wiibye hans veigne og curasser Mikel Clausen, angaaende det drab paa for. Jens Jørgensen, huor efter vahr møt i dag de udnefnte otte sandemend, som er bød dennem at gjøre deris toeg og for retning, der imod møtt sign. Anders Jørgensen Bror af Aarhus paa ermelte Mikel Clausens veigne og refererede sig til giorte protestationer i dag 14ten dage som hand begierede dommeren ville tage i obervation, og i det øfrige gaf retten til kiende, saa vel som de udnefnte sandemend at sidst afvigte Hellig Trei Kongers dag nat, skall en skreder af Horsens naunflig Oluf Jensen ver kommen imellem Wiibye og Aarhus, hvilke dagen der efter i fuld megtigens huus har berettet at der vahr tuende rytter ved en vogn paa veien mellem Wiibye og Aarhus og hand tænkte ilde med dem som derpaa vahr og ved hand sligt fornam løb han ofr marken, kom dend eenne rendendis efter ham og ville have hans pas at see, men som han ingen hafde med sig begierte hand klogeligen at maatte passere, tog hand saa en stok med lidet sølf paa fra hannem, af det aarsage begierte fuldmegtigen dommeren ville opsette sagen i 14ten dage, paa det de udmeldte otte sande mend detz for beder kunde gjøre deris for retning vider agtede Bror i denne sinde at suare, Peder Sørensen til spurt Anders Bror om han agted at føre nogen bevisligheder paa Mikel Clausens veigne til hans sags defention, skal hand det gierne af citanten vere tillat, huor paa Anders Bror sig fuld kommen ville erklære, Anders Bror her till svarede, at som Mikel Clausen vahr en rytter eller curasser hafde lidet eller intet ved at hendte og hans vehner ike

heller kunde assistere, saa fandt Anders Bror sig ike obligeret? paa egen bekostning at indhent huis bevisligheder som contra parten paa dend afdøde Jens Jørgensens veigne forlangede det saa formeente Bror, den som sigter bør loulig at beviise og endnu som til forn refererede sig til min forhen giorte protester, Peder Sørensen tilspurte for: otte sandemend om de forlangede nogen op settelse till at søge nærmer op liusning udi sagen, efter Anders Brors forgifuende huor paa de otte sandemend dennem erklerde, at de hafde af yderste efne søgt ald op liusning om at oplede drabsmanden, og er det ike vendteligt at faa nærmer end de i dag agter at forklare, og endnu for gaf Peder Sørensen at Anders Bror gierne skulle ver for undt dend tid, huor til hand forlangede, og louen ville bevilge, om hand viste nogen bevisligheder til sags for svar at føre, huis ike erbød de otte mend dennem at giøre deris toeg og for retten, saa som det i dag er fembt uggers dag siden de til samme deris for retten blev ud meld Anders Bror refererit sig til huis hand hafde ladet ind føre. Som hand ville formode i sin tiid paa sine tilbørlig steder at skulle vunde bifald. Saa gjorde da de otte sandemend nemblig Anders Sørensen af Lisbjerg, Peder Thomasen i Spøring, Peder Rasmussen i Trige, Mikel Jensen i True, Jens Pedersen Loft i Ingetzlef, Anders Rasmussen ibm. Eskel Jensen og Hans Simensen af Wiiby de deris toeg og for retten saaledis, saa bad de saa sandt Gud skulle hielpe dem at de hafue giort deris aller yderste flid at ud spørge sandhed og af de førte vidner og bevisligheder og huis andet de har kunnet ud søgt til op liusning tror eller vide de ike andet end joe for: Mikel Clausen curasser er dend dræbte Jens Jørgensens rette banne mand huilket de alt hafr til efter retning af de førte vidnesbiud, som udi deris nærverelse af dommeren er blefuen ofr ført, nogen nærmere eller anden forklaring kunde de ike giøre huor paa de som meldt er af lagde deris eed efter louen, Anders Bror til spurte de otte sandemend om de med en goed samvittighed kunde giøre deris eed at Mikel Clausen vahr sl. Jørgen Jørgensens banne mand, og ingen anden huor til de otte sandemend svarede at de vidste ei vider end som de udi deris toeg og for retning som forskrefuet staar har for klarit huor efter Peder Sørensen vahr tings vinde begierendes.